

**Kartläggning av fastighetsnära källsortering i
Maria exkl Gamla Stan, Katarina-Sofia
samt i Farsta stadsdelsovråden**

Innehåll

<i>Undersökningen</i>	5
Bakgrund och syfte	5
Register	5
Blankett och följebrev	5
Genomförande	5
Hur gick fältarbetet?	6
Uppgifter om den svarande	7
Det insamlade materialet	7
<i>Sammanfattande resultat</i>	7
Hur vanligt är det med fastighetsnära källsortering?	7
Var lämnar hushållen avfallet?	8
Framtida planer	8
Hur många hushåll omfattas av olika källsorteringsalternativ?	8

Tabellbilagor

Bilaga 1 Frekvenssammanställning efter fastighetsägare

Bilaga 2 Frekvenssammanställning efter geografiskt läge

Bilaga 3 Blanketten

Undersökningen

Bakgrund och syfte

Avfall är en resurs som måste utnyttjas så långt det är möjligt genom återanvändning, materialåtervinning och energiutvinning. Stockholms stad satsar därför på källsortering redan i eller i direkt anslutning till flerbostadshus. I takt med att fastighetsnära källsortering ökar kommer återvinningsstationerna ute på stan att bli färre. Under 2003 fick Utrednings- och statistikkontoret (USK) i uppdrag av Renhållningsförvaltningen att genomföra en kartläggning. Tre pilotområden valdes ut. Samtliga fastighetsägare med flerbostadshus i tre stadsdelsområden, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen och Norrmalm, ingick i undersökningen. De tillfrågades om fastighetsnära källsortering förekom i deras bostadsbestånd och av vilket slag. Även planer och förutsättningar för att införa fastighetsnära källsortering kartlades. Under hösten 2004 fick USK i uppdrag att upprepa undersökningen i tre nya stadsdelsområden. Dessa var Maria (exkl Gamla stan), Katarina-Sofia samt Farsta stadsdelsområden.

Register

Adressuppgifterna hämtades ur Stockholms fastighetsdata. Det visade sig att många fastighetsägare saknade adressuppgift i fastighetsregistret. Dessa fick namnsökas manuellt. Majoriteten av bostadsrättsföreningarna saknade uppgift om namn på styrelseledamöter. Bostadsrättsföreningar måste årligen lämna uppgifter på sina styrelseledamöter till Patent- och registreringsverket. Erforderliga uppgifter köptes därifrån. På så sätt kunde ett aktuellt fastighetsregister med kontaktperson skapas.

Blankett och följbrev

En del förbättringar i den blankett som användes 2003 gjordes, se bilaga 6. Bland annat utvecklades fråga 1 så att fastighetsägare kunde ange inte bara vilken fraktion utan också var de boende lämnade det, ”i byggnaden”, ”på egen gård”, ”gemensam anläggning med grannfastigheten” eller ”ingetdera”. I fråga 7 utökades svarsalternativen med alternativet ”Nej, har redan åtgärdat”. I övrigt var blanketten densamma de två åren. På blanketten förklustrades en etikett med id-nummer, fastighetsägarens namn, adress och vilken fastighet som avsågs. Längst ner på blanketten fanns utrymme för fastighetsägaren att notera sitt namn, telefonnummer samt e-postadress. Ett följbrev bifogades blanketten.

Genomförande

Enligt Stockholms Fastighetsregister finns det 1 763 flerbostadshus i de tre områdena. 10 fastigheter föll bort på grund av ägarbyten, varför undersökningen omfattar 1 753 fastigheter.

De fastighetsägare som äger mer än en fastighet ombads fylla i en blankett per fastighet. Av fastighetsregistret framgick hur många fastigheter en och samma fastighetsägare äger inom respektive geografiskt område. På så sätt kunde varje fastighetsägare tillsändas ett korrekt antal blanketter.

Utskick av blankett och följbrev till privata fastighetsägare och bostadsrättsföreningar skedde i november 2004.

Det var nödvändigt att ta personlig kontakt med stora fastighetsägare. De allra största fastighetsägarna, de kommunala bostadsföretagen och Stadsholmen, kontaktades personligen. Några av dessa kontaktpersoner kontaktade i sin tur distrikts- eller områdesansvariga, som erhöll ”sina” blanketter samt följebrev.

Tre påminnelser skickades ut. Privata fastighetsägare och ordförande i bostadsrättsföreningar påmindes skriftligen, medan kommunala bostadsföretagen kontaktades personligen. Första påminnelsen skickades ut i månadsskiftet november/december, påminnelse nummer två skickades ut kring den 10 december och den sista påminnelsen i mitten av januari 2005.

Stora fastighetsägare påmindes personligen vid varje tillfälle. I januari togs personlig kontakt med kontaktpersonerna, som i sin tur påminde sina respektive ansvariga. Kontaktpersonerna tillsändes en ny omgång blanketter avseende de fastigheter vars svar ännu inte inkommit. I vecka 5 avslutades fältarbetet och i vecka 6 levererades datafilen.

Hur gick fältarbetet?

Sammanlagt ingår 1 753 fastigheter i undersökningen. Svarefrekvensen är god. Svar har inkommit för 79 % av fastigheterna, men svaren är ojämnt fördelade. Trots personlig kontakt och kontakt vid upprepade tillfällen gick det inte att få Familjebostäder att svara. Då fältarbetet avslutades i vecka 5 saknades svar från 361 fastigheter, varav Familjebostäder svarar för en fjärdedel av dessa.

För andra kommunala bostadsföretag och bostadsrättsföreningar samt privata fastighetsägare har fältarbetet gått mycket bra.

Fältarbetet avslutades i vecka 5 och då hade 1 393 ifyllda blanketter återsänts till USK. Efter det att enkäten stängts har ytterligare svar inkommit. Dessa samlas och avhämtas enligt överenskommelse med Renhållningsförvaltningen och ingår inte i bearbetningen.

Tabell: 1 Antal berörda fastigheter efter ägarkategori samt besvarade enkäter

Fastighetsägare	Antal fastigheter	Besvarade enkäter	Ej besvarade	Vägrare
Svenska Bostäder	128	112	16	0
Familjebostäder	125	41	84	84
Stockolmshem	110	71	39	0
Stadsholmen	117	113	4	0
BRF	690	559	131	0
Privata	583	496	86	1
Totalt	1 753	1 392	360	85

Tabell 2: Svarsfrekvens (%)

Fastighetsägare	Antal	Därav besvarade (%)	Ej besvarad (%)	Vägrare
Svenska Bostäder	128	88	12	0
Familjebostäder	125	33	67	vägrare
Stockolmshem	110	65	35	0
Stadsholmen	117	97	3	0
BRF	690	81	19	0
Privata	583	85	15	0
Totalt	1 392	79	21	0

Uppgifter om den svarande

På blanketten ombads respondenten fylla i namn, telefonnummer samt e-postadress. Det visar sig att närmare 80 % fyllt i namn och något färre uppgav telefonnummer. När det gäller e-postadress har 43 % fyllt i den. Det innebär att vi valt att utesluta e-postadressen vid datalaggnen. Telefonnummer är däremot datalagda.

De insamlade materialet

En överenskommelse träffades med Renhållningsförvaltningen om delleveranser av insända blanketter. Så fort en tillräcklig mängd blanketter datalagts avhämtades de av personal från Renhållningsförvaltningen. Efter det att enkäten stängdes i vecka 5 har ytterligare svar inkommit. Dessa samlas och skickas senare till Renhållningsförvaltningen. De ingår inte i bearbetningen.

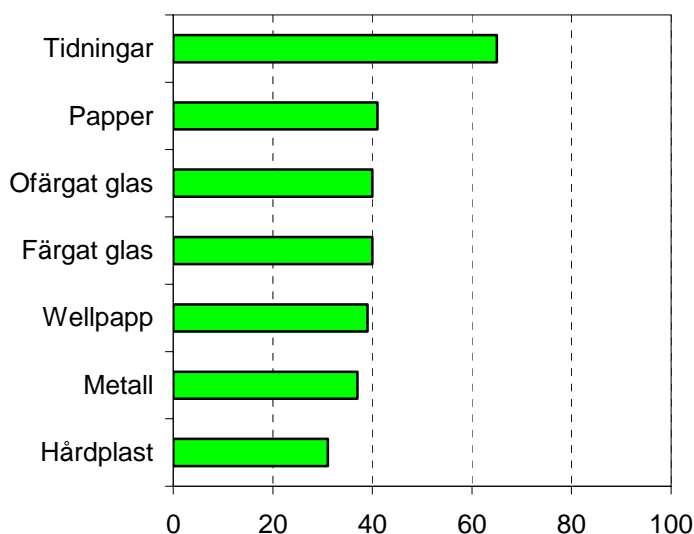
Sammanfattande resultat

Hur vanligt är det med fastighetsnära källsortering?

I 65 % av fastigheterna sorteras tidningar. I allmännyttans fastigheter är det något vanligare jämfört med i bostadsrätter och hos privata fastighetsägare. I 40 % av husen finns källsortering för hushållen för färgat och ofärgat glas samt papper. Något färre fastighetsägare erbjuder sortering av hårdplast och metall. Även när det gäller färgat och ofärgat glas, metall, hårdplast, papper samt wellpapp är det stor skillnad mellan allmännyttiga bostadsföretag och övriga fastighetsägare. De allmännyttiga bostadsföretagen erbjuder sina hushåll fastighetsnära källsortering i mycket högre utsträckning jämfört med bostadsrättsföreningar och privata fastighetsägare. Det gäller samtliga fraktioner.

I Farsta stadsdelsområde är det vanligare med fastighetsnära källsortering jämfört med i Maria och Katarina-Sofia utom när det gäller papper och wellpapp. Särskilt stor är skillnaden när det gäller färgat och ofärgat glas samt metall. Det är mer än dubbelt så vanligt att ha fastighetsnära källsortering av dessa fraktioner i Farsta jämfört med i de två innerstadsområdena.

Tabell 1: Andel som har fastighetsnära källsortering (%)

I ca 35 % av fastigheterna finns ingen fastighetsnära källsortering överhuvudtaget. Ca 30 % har fastighetsnära källsortering av allt, d v s tidningar, färgat och ofärgat glas, metall, hårdplast, papper och wellpapp.

40 % av fastigheterna erbjuder hushållen möjligheter till fastighetsnära källsortering av elprodukter. Det gäller elavfall sorterat i olika typer samt osorterat elavfall separat. De allmännyttiga bostadsföretagen erbjuder det i mycket högre utsträckning jämfört med övriga fastighetsägare, särskilt när det gäller osorterat elavfall. Samma förhållande gäller för batterier, där i stort två av tre allmännyttiga fastigheter har batteriholkar jämfört med en tredjedel bland övriga fastigheter.

Möjligheter till fastighetsnära källsortering av grovavfall saknar knappt en tredjedel av fastigheterna. Hälften har möjlighet att lämna osorterat grovavfall och 15 % kan lämna grovavfall sorterat i brännbart/ icke brännbart. Tre av fyra fastigheter tillhörande allmännyttiga bostadsföretag har möjlighet att lämna antingen sorterat i brännbart/ej brännbart eller osorterat grovavfall. Jämfört med bostadsrättsföreningar och privata fastighetsägare är skillnaden i andelen som kan lämna grovavfall sorterat i brännbart /icke brännbart stor.

Var lämnar hushållen avfallet?

I hälften av fastigheterna lämnar hushållen sina tidningar och grovavfall i den egna fastigheten och i en tredjedel av fastigheterna lämnas elavfall inom fastigheten. Gemensamma anläggningar med andra fastigheter förekommer främst inom allmännyttan och gäller särskilt förpackningar. Tillfälligt uppställda containers är ovanliga, men i var tione bostadsrättsförening kan de boende lämna grovavfall åtminstone vid något tillfälle under året.

I en femtedel av fastigheterna har man gemensam anläggning oftast med en eller två fastigheter och mer sällan med fler. Allmännyttan har oftare gemensam anläggning jämfört med övriga.

Framtida planer

16 % säger sig redan ha infört fastighetsnära källsortering och i allmännyttiga bostadsföretagens fastigheter är motsvarande tal 25 %. I en av fem fastigheter planerar man förändring – antingen införa eller utöka fastighetsnära källsortering – åtminstone på lite längre sikt. Inom närmaste året planerar man förändring i fem procent av fastigheterna.

Av dem som vill utöka eller införa fastighetsnära källsortering inom närmaste året så har majoriteten utrymme antingen i bostadshuset, utomhus i fastigheten eller i utrymme som idag används för annan verksamhet. Inom gruppen som inte har några förändringsplaner saknar två av tre utrymme helt och hållet.

Få av dem som saknar utrymme inom fastigheten vill införa fastighetsnära källsortering inom de närmaste 3 åren.

Hur många hushåll omfattas av olika källsorteringsalternativ?

Ju större fastighet desto högre andel av de boende är det som erbjuds källsortering. I fastigheter med mer än 50 lägenheter har 80 % fastighetsnära källsortering av tidningar, jämfört med 65 % i genomsnitt. Omkring hälften har källsortering av färgat och ofärgat glas, jämfört med 40 % i genomsnitt. Det finns en tendens till att ju fler avfallsfraktioner hushållen erbjuds i fastighetsnära källsortering ju större är fastigheten de bor i. I de studerade fastigheterna är genomsnittligt antal lägenheter 42. Bostadsrättsföreningarna har igenomsnitt fler lägenheter än fastigheter tillhörande allmännyttan och privata fastighetsägare.

Låter vi inkomna uppgifter representera fastigheterna i de tre studerade områdena innebär det sammantaget att 37 200 lägenheter har möjlighet att lämna tidningar i den egna fastigheten. Därtill kommer 7 200 som har gemensam möjlighet med grannfastigheten, men 13 400 saknar denna möjlighet.

Eftersom färgat och ofärgat glas är näst vanligast att sortera kan det vara intressant att se hur det förhåller sig för dessa fraktioner. 10 200 lämnar glas i den egna fastigheten, 7 700 har gemensam möjlighet med grannfastigheten och 31 800 saknar möjlighet. (Att summan skiljer sig åt mellan tidningar och glas beror på att är vanligare att inte besvara delfrågan om glas jämfört med tidningar).